

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПАРКОЗНАВСТВО» Рівень вищої освіти: Другий (магістрський) Спеціальність: <u>206 «Садово-паркове господарство»</u> Рік навчання: <u>1-й</u>, семестр <u>1-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>4 кредита</u> Назва кафедри: <u>Лісового та садово-паркового господарства</u> Мова викладання: <u>українська</u>
Лектор курсу	к. с.-г. н., доцент Циганська Олена Іванівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	<u>tsyhanska@gmail.com</u>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Паркознавство є вибірковою компонентою ОПП «Садово-паркове господарство».

Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції – 24 год.; практичні заняття – 22 год., самостійна робота – 74 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття. Підсумковий контроль – залік.

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при проходженні практики та фаховій діяльності.

Призначення навчальної дисципліни

Дисципліна Паркознавство належить до блоку вибіркових дисциплін підготовки магістрів садово-паркового господарства, яка забезпечує теоретичну і практичну підготовку ОС «Магістр». Програма розроблена з урахуванням системного принципу вивчення дисципліни в умовах триступеневої підготовки фахівців, передбачає необхідну ступінь деталізації матеріалу на рівні ОС «Магістр» і орієнтована на найновіші досягнення науки і практичного досвіду щодо основних вимог, етапів у проведенні робіт у паркобудівництві.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – набуття здобувачами фундаментальних знань про природні ландшафти як вихідний матеріал для паркобудівництва,

загальні тенденції розвитку паркових фітоценозів, питання екології паркового середовища, фізіономічні типи і групи деревних рослин, особливості створення деяких типів садово-паркових ландшафтів, формування експозицій ботанічних садів і дендропарків.

Завдання вивчення дисципліни

Ознайомити майбутнього фахівця з основними тенденціями розвитку паркових фітоценозів та екологічною складовою паркового середовища. Оволодіння найновішими досягненнями науки і практичного досвіду щодо основних вимог до формування експозицій ботанічних садів і дендропарків.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері садово-паркового господарства та у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 3. Здатність проектувати та реалізовувати заходи з інженерної підготовки території, будівництва, благоустрою, озеленення і утримання об'єктів садово-паркового господарства, об'єктів культурної спадщини та девастрованих ландшафтів.

СК 8: Здатність проводити оцінку виробничих і невиробничих витрат на забезпечення якості, здійснювати технічний контроль, авторський нагляд за виробничою і проектною діяльністю в галузі садово-паркового господарства.

СК 9. Здатність контролювати виробничу і проектну діяльність в галузі садово-паркового господарства.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР 1. Обґрунтовувати технологічні процеси інженерної підготовки території, будівництва і утримання об'єктів садово-паркового господарства.

ПР 9. Презентувати результати виконаних досліджень в галузі садово-паркового господарства фахівцям і нефахівцям.

Вивчення даної дисципліни формуватиме у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills) такі як: комунікативність, робота з інформаційними джерелами, лідерські навички, які реалізуються через створення здобувачами презентаційних матеріалів, написання індивідуальних завдань на задану тематику, презентування та обговорення індивідуальних завдань у групі.

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тиждень	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Вступ до дисципліни. Загальні відомості про паркознавство.	2		8
2	Паркознавство як наука та освітня дисципліна.	2	2	6
3	Аналіз дендрологічного складу різних категорій паркових насаджень.	2	2	6
4	Довговічність деревних і кущових рослин.	2	2	6
5	Проектування заходів підвищення довговічності дерев в умовах культури.	2	2	6
6	Основні структурні поняття фітоценології та особливості культурфітоценозів.	2	2	6
7	Загальні тенденції розвитку культурфітоценозів.	2	2	6
8	Специфіка просторової структури формування паркових насаджень.	2	2	6
9	Меморіальні парки і засоби вираження ідейного навантаження на їх території.	2	2	6
10	Природна рослинність і ландшафти та їх оцінка і формування для рекреації.	2	2	6
11	Формування основних типів експозицій ботанічних садів.	2	2	6
12	Екологія міського паркового середовища.	2	2	6
Разом		24	22	74

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (презентації).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	20	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Вивчення питань, що виносяться на самостійне опрацювання	20	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (виконання презентації за заданою проблемною тематикою)	17	2 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	17	2 рази на семестр	Тестування
Разом		74		

Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Дудин Р.Б., Курницька М.П., Левусь Т.М. Паркознавство: Навч. посібник. Львів: Видавництво ПП «Новий Світ – 2000», 2023. 191 с.
2. Клименко Ю.О., Кузнецов С.І. Загальне паркознавство (історичні, біологоекологічні, ландшафтно-лісівничі підходи та методи). Київ: ЦП «Компринт», 2015. 415 с.

3. Крижановська Н.Я., Вотінов М.А., Смірнова О.В. Основи ландшафтної архітектури та дизайну. Підручник; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 348 с.
4. Кузнецов С.І. Паркознавство: Підручник. Київ: НАКККиМ, 2019. 196 с.
5. Кузнецов С.І., Багацька О.М. Паркознавство: Навч. посіб. Київ: ЦП «Компринт», 2011. 155 с.

Додаткова

1. Безлюбченко О.С., Завальний О.В., Черноносова Т.О. Планування і благоустрій міст: навч. посібник. для студентів усіх форм навчання та слухачів другої вищої освіти за напрямом підготовки 0921 (6.060101) – «Будівництво»; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х.: ХНАМГ, 2011. 191 с.
2. Линник І.Е., Завальний О.В. Проектування міських територій: підручник: [у 2 ч.]; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. Ч. 2. 544 с. (Серія «Міське будівництво та господарство»)
3. Линник І.Е. Інженерна підготовка територій населених місць: Навчальний посібник. Харків: ХДАМГ, 2003. 337с.
4. Ліпянін В.А., Стародуб І.В. Інженерна підготовка і благоустрій міських територій. Рівне: Національний університет водного господарства та природокористування, 2015. 293 с.
5. Дудин Р.Б., Багацька О.М., Курницька М.П., Ящук Л.С. Аналіз дендрофлори парку ім. Т. Г. Шевченка у м. Тернополі. *Наукові доповіді НУБіП України*, 2021. №3(91).
6. Гатальська Н.В. Методика визначення дендрологічної цінності та рівня збереженості ландшафтних об'єктів на прикладі парків-пам'яток садово-паркового мистецтва на території Центральнопридніпровської височинної області. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2015. Вип. 25.6. С. 36-43.
7. Гатальська Н.В. Науково-методичні підходи оцінювання культурно-історичної цінності парків. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2017. Вип. 27(4). С. 32-35.

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про ландшафти», 2009. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JF40E00B.html.
2. Клименко Ю. О. Дендропарк "Олександрія": характеристика старої та нової територій. Інтродукція рослин. 2001. № 3-4. С. 124-138. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/IR_2001_3-4_21.
3. Клименко Ю. О. Екотопи парків центральної частини м. Києва [Електронний ресурс]. Український ботанічний журнал. 2004. Т. 61, № 5. С. 62-73. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/UBJ_2004_61_5_10.

4. Клименко Ю.О. Оцінка стану паркових насаджень та розробка шляхів їх оптимізації (на прикладі Голосіївського парку ім. М.Т. Рильського у Києві) / Ю.О. Клименко. ВІСНИК Полтавської державної аграрної академії. 2011. №2. С. 39-44. Режим доступу : <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/visnyk/2011/02/39.pdf>.
5. Національний дендрологічний парк "Олександрія". Офіційний сайт <https://www.alexandria-park.com.ua/>.
6. Національний дендрологічний парк "Софіївка". Офіційний сайт <https://www.sofievka.org/>.
7. Олексійченко Н. О. Ретроспективний аналіз формування парків-пам'яток. Сирецький дендропарк. Офіційний сайт <https://syrets-dendropark.kiev.ua/home>
8. Пам'ятки садовопаркового мистецтва в системі туристичних маршрутів Хмельниччини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://tourlib.net/statti_ukr/lytvak2.htm

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10 % за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30 % підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
2	Участь у роботі на практичних заняттях	4
3	Виконання домашніх завдань	4
4	Виконання контрольних робіт, тестування	10
5	Індивідуальні творчі завдання (презентації за заданою проблемною тематикою)	10
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
7	Участь у роботі на практичних заняттях	4
8	Виконання домашніх завдань	4
9	Виконання контрольних робіт, тестування	10
10	Індивідуальні творчі завдання (презентації за заданою проблемною тематикою)	10
	Всього за атестацію 2	30

	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів отримав менше 35 балів, то він не допускається до заліку. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації). Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів недопустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін. Переведення балів внутрішньої 100-бальної шкали в національну здійснюється у відповідності до шкали.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A	зараховано
82-89	B	зараховано
75-81	C	
66-74	D	зараховано
60-65	E	
35-59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни